a...
Česká
alzheimerovská
společnost

Sborník abstrakt

Pražské gerontologické dny 2021

Pražské gerontologické dny 2021

Život s demencí v nové době

6.–7. října 2021
Kongresové centrum Praha,
5. května 1640/65, Praha 4
hybridní konference

Pořádají: Česká alzheimerovská společnost, Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP, Gerontologické centrum a Centrum pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče FHS UK

S podporou hlavního města Prahy.

Obsah

Program 5

Přednášky 7

Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV
Aleš Bartoš 7

Změny chování a osobnosti progredující s věkem – geriatrický syndrom, kterým se zatím příliš nezabýváme Iva Holmerová 8

Správnou stravou proti rozvoji Alzheimerovy choroby
Jan Jakubík 8

Využívání nefarmakologických metod v českých zařízeních dlouhodobé péče Blanka Jirkovská 9

Víceoborová intervence v prevenci Alzheimerovy choroby a demence Francesca Mangialasche 10

Nový rámec definice Alzheimerovy choroby – od výzkumu ke klinické praxi Philip Scheltens 11

Zachování mobility pacienta s Alzheimerovou chorobou a bezpečnost za volantem (kazuistiky z geriatrické ambulance) Zuzana Šnajdrová 11

Porucha sluchu jako rizikový faktor demence a význam kompenzace Markéta Šplíchalová, Eva Jarolímová 12

Sociální aktivizace v domácím prostředí osob s Alzheimerovou chorobou Ivana Tesařová 12

TAUizmus modernej diagnostiky a terapie Alzheimerovej choroby Norbert Žilka, Branislav Kováčech, Eva Kontseková 13

Workshopy 14

Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV Aleš Bartoš 14

Dlouhodobá péče o lidi s demencí Iva Holmerová, Petr Fiala, Petr Procházka a Jiří Ploner 14

Já tobě, ty mně, my sobě Dana Hradcová 15

Přednosti a síla krizové intervence pro pozitivní praxi s pečující rodinou (on-line workshop) Eva Jarolímová, Klára Gramppová 15

RECETAS – Re-imagining Environments for Connection and Engagement: Testing Actions for Social Prescribing in Natural Spaces (prezenčně) Alžběta Bártová, Vladimíra Dostálová 16

Program

Pražské gerontologické dny 2021
Život s demencí v nové době
Místo konání: Kongresové centrum Praha, 5. května 1640/65, Praha 4, hybridní konference

6.–7. října 2021

Středa 6. října

8:00–9:00 registrace

9:00–10:30

Holmerová I.: Změny chování a osobnosti progredující s věkem – geriatrický syndrom, kterým se zatím příliš nezabýváme
Scheltens P.: A new framework for the definition of Alzheimer's disease – from research to clinical practice
Žilka N., Kováčech B., Kontseková E.: Tauizmus modernej diagnostiky a terapie Alzheimerovej choroby

10:30–11:00 káva

11:00–12:00

Storová I.: Zásady regulace léčiv
Holmerová I., Hort J. et al.: Máme nový lék! (máme?) – pros a cons aducanumab a beta amyloidová cesta

12:00–13:00 oběd

13:00–14:30

Bartoš A.: Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV
Jakubík J.: Správnou stravou proti rozvoji Alzheimerovy choroby
Mangialasche F.: Multidomain intervention for Alzheimer's disease and dementia prevention

Šnajdrová Z.: Zachování mobility pacienta s Alzheimerovou chorobou a bezpečnost za volantem (kazuistiky z geriatrické ambulance)

14:30–15:00 káva

15:00–16:30

Jirkovská B.: Využívání nefarmakologických metod v českých zařízeních dlouhodobé péče
Steinová D.: Trénování paměti, rychlá cesta ke zvýšení sebevědomí
Šplíchalová M., Jarolímová E.: Porucha sluchu jako rizikový faktor demence; význam kompenzace
Tesařová I.: Sociální aktivizace v domácím prostředí osob s Alzheimerovou chorobou

Čtvrtek 7. října 2021

9:00–12:00 Workshopy (probíhají současně)

10:30–11:00 káva

Workshop 1. Hradcová D.: Já tobě, ty mně, my sobě (prezenčně)
Workshop 2. Bartoš A.: Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV (prezenčně)
Workshop 3. Holmerová I., Fiala P., Procházka P. a Ploner J.: Dlouhodobá péče o lidi s demencí (prezenčně)
Workshop 4. Jarolímová E., Gramppová K.: Přednosti a síla krizové intervence pro pozitivní praxi s pečující rodinou (on-line)
Workshop 5. Bártová A., Dostálová V.: RECETAS – Re-imagining Environments for Connection and Engagement: Testing Actions for Social Prescribing in Natural Spaces (prezenčně)

Přednášky

Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV Aleš Bartoš

Sdělení bude koncipováno jako zážitková přednáška s konkrétními případy z klinické praxe. Přibývání pacientů ve starším věku souvisí s častějším výskytem poruch paměti a dalších kognitivních funkcí. Jejich časné rozpoznání je předpokladem nejen pro adekvátní léčbu, ale má i četné důsledky v péči a řízení dalších opatření pro blízké okolí.

Vzhledem k časově náročné klinické praxi je výhodné mít k dispozici krátké testy pro rychlé vyšetření a zachycení časných poruch kognitivních funkcí. Takové požadavky splňují dva původní české a inovativní testy. První se jmenuje Amnesia Light and Brief Assessment (se zkratkou z počátečních písmen ALBA) a druhý je POjmenování OBrázků A jejich Vybavení (se zkratkou opět z počátečních písmen POBAV).

Test ALBA se skládá z opakování krátké věty, předvádění 6 gest podle instrukcí a poté jejich vybavení, a nakonec vybavení krátké věty ze začátku testování. Hodnotí se především počet správně vybavených slov věty po odvedení pozornosti testem gest (0–6 slov) a počet správně vybavených gest (0–6 gest), což dohromady tvoří tzv. skór ALBA (0–12 bodů). Test ALBA trvá pouze 2–3 minuty.

Test POBAV se skládá nejdříve z písemného pojmenování 20 obtížnějších obrázků (ponorka, totem, Eskymák aj). Bezprostředně poté si testovaná osoba má vzpomenout a napsat co nejvíce názvů obrázků v libovolném pořadí během jedné minuty. Test trvá pouze 5 minut, přičemž většinu činností provádí sama testovaná osoba.

Během přednášky si účastníci budou moci sami na sobě zažít testování ALBA a POBAV, aby rychle pochopili jejich principy a výhody. Interaktivní samovyšetřování bude doplněno instruktážními videoukázkami s pacienty přímo z běžné praxe ordinace pro poruchy paměti ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady v Praze.

Testy a další materiály je možné získat od autora prof. Bartoše na jeho emailové adrese. Další informace jsou na www.abadeco.cz.

Prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D., je vědecko-pedagogický a klinický pracovník s dlouholetou praxí ve vyšetřování pacientů s kognitivními poruchami (více než 1111 vyšetřených

pacientů) a ve výzkumu kognitivních poruch a demencí. Se spolupracovníky vyvinul několik inovativních a původních českých kognitivních testů (např. ALBA a POBAV). Založil a vede ambulanci pro poruchy paměti ve FN Královské Vinohrady a na UK 3. lékařské fakultě od roku 1999. Výsledky své činnosti soustavně zveřejňuje v domácích a zahraničních časopisech, na konferencích a na internetové stránce: www.abadeco.cz.
kontakt: ales.bartos@nudz.cz

Změny chování a osobnosti progredující s věkem – geriatrický syndrom, kterým se zatím příliš nezabýváme Iva Holmerová

V současné době již naprosto neplatí, že starší lidé jsou pasivními členy společnosti, odcházejí na odpočinek, jsou chudí a závislí na péči. Mnoho starších lidí naopak setrvává v zaměstnání, vykonává významné společenské funkce a má významné rozhodovací pravomoci. Jednou z významných oblastí, které ovlivňují kvalitu života nejen starších lidí, ale také jejich blízkého či vzdálenějšího okolí jsou kromě často diskutovaných poruch kognitivních funkcí a depresivity také behaviorální změny. To je významné v souvislosti s demografickými změnami. Nyní je již samozřejmé, že za součást normálního stárnutí nepovažujeme demenci, frailty, nesoběstačnost, inkontinenci, poruchy chůze, instabilitu s pády, ale ani na příklad poruchy chování. Naopak tyto syndromy je v současné době již možné definovat, charakterizovat a diagnostikovat je nejen na základě jejich klinických symptomů, ale do značné míry (u jednotlivých syndromů) také exaktním měřením, za pomocí spolehlivých biomarkerů biochemických, pomocí zobrazovacích metod a podobně. Na problematiku behaviorálních změn ve vyšším věku se zaměřím ve své přednášce.

Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., je ředitelkou Gerontologického centra v Praze 8, proděkankou FHS UK a zakladatelkou České alzheimerovské společnosti, o.p.s., předsedkyní výboru Alzheimer Europe a zakladatelkou Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče FHS UK. Je autorkou nebo spoluautorkou řady odborných a populárně vědeckých publikací.
kontakt: iva.holmerova@gerontocentrum.cz

Správnou stravou proti rozvoji Alzheimerovy choroby Jan Jakubík

Sporadická forma Alzheimerovy choroby (AD) představuje přes 95 % případů AD. U sporadické formy AD byla identifikována celá řada genetických variant představujících rizikové faktory. Odborníci na prevenci demence se shodují, že přechod od mírné kognitivní poruchy (MCI) k demenci lze zpomalit úpravou rizikových faktorů souvisejících se životním stylem. Některé z genetických variant se týkají genů spojených s metabolismem cholesterolu.

Proto by správná dieta a doplňky stravy jako součást širších změn životního stylu mohly přispět ke zlepšení kognitivního výkonu u jedinců s rizikem přechodu MCI do demence. Studie LipiDiDiet zkoumá účinky specifické multinutriční kombinace (zejména kyseliny dokosahexaenové a eikosapentaenové; uridinmonofosfátu; cholinu; vitamínů B12, B6, C, E a kyseliny listové; fosfolipidů; a selenu) na kognitivní výkon a související příznaky prodromální AD. Studie je randomizovaná, dvojitě zaslepená a placebem kontrolovaná a je naplánována na 72 měsíců. Po 36 měsících bylo pozorováno zpomalení poklesu kognitivní výkonnosti a atrofie mozku. Účinek multinutriční kombinace byl podobný zavedené klinicky relevantní léčbě AD. Studie nadále pokračuje, ale již nyní je jisté, že specifické složky potravy mohou zpomalit rozvoj AD. Otázkou zůstává, zda zpomalení rozvoje AD bude i nadále stejně silné. Výsledky též ukazují, že účinnost diety je vyšší, je-li zahájena včas a je-li dlouhodobě udržována. Otázkou zůstává, zda by účinnost diety byla ještě vyšší, kdyby byla zahájena ještě dříve.

Mgr. Jan Jakubík, Ph.D., je vedoucím oddělení neurochemie ve Fyziologickém ústavu AV ČR v Praze. Zaměřuje se na studium fyziologie, biochemie a farmakologie cholinergních neuronů na molekulární úrovni, včetně cholinergních mechanismů v patogenezi Alzheimerovy nemoci a vlivu beta-amyloidu na metabolismus acetylcholinu a přenos signálu muskarinovými receptory.

Využívání nefarmakologických metod v českých zařízeních dlouhodobé péče Blanka Jirkovská

Nefarmakologické metody přispívají ke zvýšení kvality života lidí s demencí a těch, kteří o ně pečují v domácím či institucionálním prostředí. Existuje pestrá nabídka metod, které je možné využít. U mnohých z nich jsou minimální finanční nároky, přesto míra jejich aktivního zařazení do denního programu není dostatečná.

Cílem tohoto příspěvku je informovat o druzích nefarmakologických metod, které jsou v současné době k dispozici a reflektovat míru jejich využívání v českých zařízeních dlouhodobé péče různého typu.

Metodami zkoumání byla rešerše existujících nefarmakologických metod a kvantitativní šetření formou dotazníku mapující obeznámenost pracovníků institucí pro seniory v České republice s nimi, četnost jejich aktivního využití a také důvody, které jim brání ve vyšším zařazení těchto intervencí.

Nalezli jsme více než třicet nefarmakologických intervencí, které lze využít pro seniory či pečující. Představíme výsledky průzkumu, kterého se v létě zúčastnilo více než 300 respondentů.

PhDr. Blanka Jirkovská, Ph.D., je socioložka působící na Ústavu učitelství a humanitních věd VŠCHT v Praze a FHS UK. Ve své vědecko-výzkumné činnosti se zabývá nefarmakologickými intervencemi pro osoby s demencí a jejich pečující, motivací zdravotníků a pracovníků v dlouhodobé péči, metodologií společenských věd. Jako členka Reminiscenčního centra, z. s., se věnuje lektorské činnosti, podpoře rodin pečujících o lidi s demencí a výcviku reminiscenčních asistentů. Vzdělává se v logoterapii a existenciální analýze.
kontakt: blanka.jirkovska@vscht.cz

Víceoborová intervence v prevenci Alzheimerovy choroby a demence Francesca Mangialasche

Snižování rizika vzniku demence a její prevence u starších dospělých je rostoucí oblastí výzkumu. V rámci studie FINGER (Finnish Geriatric Intervention Study to Prevent Cognitive Impairment and Disability, randomizovaná kontrolovaná studie), což je 2letá víceoborová intervence zahrnující poradenství v oblasti stravy, cvičení, kognitivní trénink a sledování vaskulárního a metabolického rizika, se u starších dospělých z běžné populace, u kterých bylo zaznamenáno vyšší riziko výskytu demence, zlepšily kognitivní funkce. Tato intervence byla spojena také se zlepšením dalších klinických výsledků (např. multimorbidita, funkční stav). S pomocí celosvětové FINGERS, což je první globální síť víceoborových preventivních studií, do níž je zapojeno více než 40 zemí, je model FINGER zaváděn a zkoušen u různých skupin obyvatel a v různém prostředí. Cílem této sítě je zjistit, jak účinně a efektivně snížit riziko vzniku demence v rámci celého spektra kognitivního úbytku – počínaje bezpříznakovými rizikovými stavy po stavy s počátečními příznaky. Mezi intervenční studie v rámci této sítě patří i MIND-ADmini, což je první klinická studie, která zkoumá uskutečnitelnost víceoborové intervence u jedinců s prodromální Alzheimerovou nemocí (AD).

Pandemie covid-19 má výrazné dopady na mnoho upravitelných rizikových faktorů demence a AD, a na právě probíhající klinické studie, které se zaměřují na snižování rizika a prevence demence. Pomocí celosvětové iniciativy FINGERS-SARS-CoV-2 si síť klade za cíl zhodnotit dopady pandemie covid-19 na starší dospělé.

Francesca Mangialasche, M.D., Ph.D., je geriatr a odborný asistent v oboru geriatrie. Je součástí Nordic Brain Network, což je multidisciplinární tým, který funguje pod vedením prof. M. Kivipelto, a věnuje se klinickému a translačnímu výzkumu prevence a léčby Alzheimerovy nemoci a demence. Pracuje ve Finnish Geriatric Intervention Study to prevent Cognitive Impairment and Disability (FINGER). Je vědeckým koordinátorem celosvětových FINGERS a EURO-FINGERS projektů a členem fóra WHO pro neurologii a covid-19.

Nový rámec definice Alzheimerovy choroby – od výzkumu ke klinické praxi Philip Scheltens

V této přednášce ukážeme hlavní novinky na poli Alzheimerovy choroby. Podle nejnovějších dat se počet lidí s demencí do roku 2050 v Evropě zdvojnásobí a celosvětově ztrojnásobí. Tento odhad je ještě třikrát vyšší, pokud ho založíme na biologické (spíše než klinické) definici Alzheimerovy choroby. Nejranější (buněčná) fáze Alzheimerovy choroby probíhá za současného hromadění amyloidu beta, což spouští šíření tau patologie. Riziko Alzheimerovy choroby závisí v 60–80 % na dědičných faktorech. Více než 40 lokusů, které představují genetické riziko spojené s Alzheimerovou chorobou, již bylo identifikováno, z nichž nejsilnější spojení s chorobou mají ApoE alely. Nové biomarkery zahrnují pozitronovou emisní tomografii a chemický rozbor plazmy na zjištění přítomnosti amyloidu beta a fosforylovaného tau a jeví se jako slibné pro využití v klinické praxi i výzkumu. Preventivní studie zaměřené na více aspektů životního stylu ukazují pozitivní dopad na kognici u lidí se zvýšeným rizikem rozvoje demence. Životní styl nemá přímý vliv na patologii Alzheimerovy choroby, ale přesto se na pozitivním výsledku u jedinců s Alzheimerovou chorobou může podílet. Slibné farmakologické léčebné postupy se nacházejí v pokročilých stádiích klinických studií a zahrnují strategie proti amyloidu beta, proti tau a proti zánětům.

Prof. dr. Philip Scheltens studoval na VU University Amsterdam v Nizozemsku. Je profesorem v oboru kognitivní neurologie a ředitelem Alzheimer centra v Lékařském centru Amsterodamské univerzity a čestným profesorem londýnské King's College. Mezi jeho hlavní zájmy patří časná diagnóza, biomarkery, klinické studie a vývoj léků. V roce 2016 byl oceněn evropskou Grand Prix v oblasti výzkumu Alzheimerovy choroby. V roce 2020 byl králem pasován na rytíře Řádu nizozemského lva.

Zachování mobility pacienta s Alzheimerovou chorobou a bezpečnost za volantem (kazuistiky z geriatrické ambulance) Zuzana Šnajdrová

Dnešní doba klade velké nároky na mobilitu každého člověka. Již nám nestačí nakoupit chléb u pekaře na návsi a maso u řezníka v sousedství. Nakupujeme ve vzdálených nákupních centrech, potřebujeme jezdit na chalupy a navštěvovat příbuzné. Automobil je zvláště pro muže i jakýmsi společenským kreditem. Platná legislativa ale zařazuje syndrom demence do kategorie nemocí, které vylučují zdravotní způsobilost k řízení motorového vozidla. Současně má každý lékař zákonnou povinnost zdravotní nezpůsobilost pacienta (z jakéhokoliv důvodu) nahlásit na příslušný dopravní inspektorát. Jak je tedy možné při diagnóze Alzheimerovy choroby umožnit pacientovi co nejdéle řídit motorové vozidlo? Jak vystihnout správný okamžik, kdy je již řidič k bezpečnému

ovládání vozidla a pohybu v silničním provozu zdravotně respektive psychicky nezpůsobilý? Jak mu i bez řidičského průkazu zachovat důstojnost a soběstačnost? A jak se k uvedeným problémům vyjadřuje Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020–2030? Problematika bude prezentována na několika kazuistikách z praxe geriatrické ambulance.

MUDr. Zuzana Šnajdrová je internista a geriatr, člen výboru ČGGS, v současnosti pracuje v Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze.

Porucha sluchu jako rizikový faktor demence; význam kompenzace Markéta Šplíchalová, Eva Jarolímová

Ztráta sluchu ve vyšším věku je často spojena s demencí nebo s kognitivním poklesem. Demence a ztráta sluchu u starších dospělých mohou mít značný dopad na kvalitu života. Vzrůstající počet výzkumů a literárních zdrojů naznačují, že tyto dva stavy spolu souvisejí a že ztráta sluchu může být rizikovým faktorem pro rozvoj demence. Lepší pochopení etiologie, která stojí za spojením mezi ztrátou sluchu a demencí, by mohlo vést k intervencím, které u pacientů se ztrátou sluchu zachovají kognitivní funkce. Včasné rozpoznání poruch sluchu a jejich kompenzace se ukazuje jako důležité už ve středním věku. Tímto způsobem by ztráta sluchu mohla sloužit jako potenciální modifikovatelný rizikový faktor. U postupující ztráty sluchu (presbyakusie) sehrává důležitou roli motivace osob ve vyšším věku nosit naslouchadlo. Sluch podobně jako ostatní smysly je důležitý z hlediska kognitivních funkcí, protože souvisí s přijímáním podnětů z vnějšího okolí pro CNS, s aktivační úrovní člověka, s kvalitou interpersonálních vztahů a samotnou kvalitou života.

Mgr. Markéta Šplíchalová pracuje jako konzultantka a psycholožka v České alzheimerovské společnosti, kde se věnuje poradenství rodinným pečujícím a lidem s demencí a diagnostice kognitivních poruch. Je rovněž lektorkou několika kurzů. Věnuje se také psychoterapii se zaměřením na kognitivně behaviorální terapii.
kontakt: marketa.splichalova@alzheimer.cz

Sociální aktivizace v domácím prostředí osob s Alzheimerovou chorobou Ivana Tesařová

Sociální aktivizace vhodně doplňuje poskytování osobní asistence a (nebo) pečovatelské služby. V inovačním projektu již třetím rokem pilotně testujeme dopad využití alespoň jedné aktivizační hodiny týdně na udržení kognitivních schopností osob

s Alzheimerovou chorobou. Představíme jak dosavadní výsledky projektu, tak naše pojetí sociální aktivizace a dopad poskytování této služby na situaci klienta a jeho rodiny (konkrétní příklady z praxe).

Bc. Ivana Tesařová je sociální pracovnice s praxí v péči o osoby s Alzheimerovou chorobou v pobytových i terénních sociálních službách. V současnosti působí ve společnosti DOMOV DOMA, o.p.s., která poskytuje osobní asistenci, sociální aktivizaci a odborné sociální poradenství, pořádá veřejné přednášky o Alzheimerově chorobě, testuje veřejnost testy MMSE, vzdělává neformální pečující. Věnuje se rovněž sociálně-inovativním projektům péče o osoby s Alzheimerovou chorobou.
kontakt: sluzba@domovdoma.cz

TAUizmus modernej diagnostiky a terapie Alzheimerovej choroby Norbert Žilka, Branislav Kováčech, Eva Kontseková

Tau proteín je kľúčom k pochopeniu patogenézy Alzheimerovej choroby. Neurofibrilárna degenerácia spôsobená patologicky zmeneným tau proteínom dokonale koreluje s progresiou ochorenia a určuje jednotlivé subtypy Alzheimerovej choroby. Dnes dokážeme tau patológiu monitorovať v mozgovo-miechovej tekutine, v krvi ale aj v mozgu živých pacientov. Presná diagnostika nám umožňuje začať skorú terapiu. Tau je v súčasnosti hlavnou cieľovou terapeutickou molekulou, ktorá láka pozornosť mnohých firiem. Pokiaľ dokážeme zastaviť šírenie tau patológie, efektívne spomalíme progresiu ochorenia.

Doc. MVDr. Norbert Žilka, Ph.D., DrSc., sa venuje výskumu ľudských neurodegeneračných ochorení. Spolupodieľal sa na vývoji prvej vakcíny proti tau proteínu, ktorá je určená na liečbu pacientov s Alzheimerovou chorobou. Zároveň sa podieľal na vývoji nového diagnostického testu pre Alzheimerovu chorobu a nových terapeutických protilátok proti covid-19. Je autorom projektu prvej slovenskej mozgovej banky, kde sa rutinne robia postmortálne vyšetrenia pacientov s neurodegeneratívnymi ochoreniami.

Workshopy

Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV Aleš Bartoš

Sdělení bude koncipováno jako interaktivní workshop s konkrétními případy z klinické praxe.

Praktické školení bude navazovat na přednášku o inovativních a původních českých testech Amnesia Light and Brief Assessment (se zkratkou z počátečních písmen ALBA) a POjmenování OBrázků A jejich Vybavení (se zkratkou opět z počátečních písmen POBAV). Praktikum bude zaměřeno na samostatné a správné zvládnutí administrace a vyhodnocení testů ALBA a POBAV k časné diagnostice kognitivních poruch v běžné praxi. Účastníci se mohou těšit na kvízy, ukázková a kvízová videa s pacienty přímo z běžné klinické praxe na Neurologické klinice Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze.

Testy a další materiály je možné získat od autora prof. Bartoše na jeho emailové adrese. Další informace jsou na www.abadeco.cz.

Prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D., je vědecko-pedagogický a klinický pracovník s dlouholetou praxí ve vyšetřování pacientů s kognitivními poruchami (více než 1111 vyšetřených pacientů) a ve výzkumu kognitivních poruch a demencí. Se spolupracovníky vyvinul několik inovativních a původních českých kognitivních testů (např. ALBA a POBAV). Založil a vede ambulanci pro poruchy paměti ve FN Královské Vinohrady a na UK 3. lékařské fakultě od roku 1999. Výsledky své činnosti soustavně zveřejňuje v domácích a zahraničních časopisech, na konferencích a na internetové stránce: www.abadeco.cz.
kontakt: ales.bartos@nudz.cz

Dlouhodobá péče o lidi s demencí Iva Holmerová, Petr Fiala, Petr Procházka a Jiří Ploner

Na workshopu se budeme zabývat dlouhodobou péčí o lidi s demencí, možností jejího zajištění v prostředí domácím i ústavním, prostřednictvím různých služeb, které jsou více či méně dostupné, a to i s ohledem na jejich náklady a efektivitu. Budeme společně hledat odpověď na otázku, jak nejlépe zajistit dlouhodobou péči o lidi žijící s demencí v ČR, a co by pro to měla učinit ministerstva, města a obce a další…

Workshop byl připraven v rámci projektu AZV MZ NV18-09-00587 Dlouhodobá péče pro pacienty s demencí, analýza současné situace u nás a v Evropě, možnosti transformace institucionální péče s ohledem na zlepšení kvality života, kvalitu péče a využití zdrojů.

Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., je ředitelkou Gerontologického centra v Praze 8, proděkankou FHS UK a zakladatelkou České alzheimerovské společnosti, o.p.s., předsedkyní výboru Alzheimer Europe a zakladatelkou Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče FHS UK. Je autorkou nebo spoluautorkou řady odborných a populárně vědeckých publikací.
kontakt: iva.holmerova@gerontocentrum.cz

Já tobě, ty mně, my sobě Dana Hradcová

Jaký byl život pro pečující ve službách pro lidi s demencí v dobách pandemie? Co spolu s lidmi, o něž pečují, prožívali? Jak se vzájemně ne/podporovali? Kdo a co jim ne/pomáhalo?

Co si odnášíme z časů, kdy mnohem hlasitěji než jindy zaznívalo, že je třeba chránit zranitelné. A jak se zranitelností vlastní i těch druhých žít a zacházet co nejlépe.

Workshop (nejen) pro kolegyně a kolegy z kontaktních míst ČALS, na němž bychom rádi přišli na to, jak o sebe lépe pečovat v horších i lepších časech.

Mgr. Dana Hradcová, Ph.D., se jako výzkumnice a konzultantka podílí na projektech věnovaných životu s dis/abilitou. Zabývá se etikou péče, praktickou a empirickou etikou především v prostředí sociálních a zdravotních služeb, studuje zkušenosti lidí označených za postižené. Jako lektorka a asistentka spolupracuje s ne/profesionálními pečujícími a sebeobhájci. Vyučuje v programu řízení a supervize a vede katedru organizačních studií na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy.
kontakt: dana.hradcova@fhs.cuni.cz

Přednosti a síla krizové intervence pro pozitivní praxi s pečující rodinou (on-line workshop) Eva Jarolímová, Klára Gramppová

Krizová intervence představuje realizovaný intervenční model v současné české i evropské praxi sociální a psychologické práce. Demence je progresivní onemocnění a postihuje několik milionů starších lidí na celém světě. Břemeno péče o blízké s demencí je značné a pečovatelé čelí ve svých pečovatelských rolích nejrůznějším výzvám, jsou vystaveni stresu, úzkosti a depresi. I když existuje rozsáhlá literatura o zátěži pečovatelů, je užitečné zachytit to, jak pečovatelé získávají potřebnou podporu a duševní rovnováhu; jak předcházet tomu, aby se v bezprecedentních dobách

jako je koronavirová krize (2019–2021) nestali jejími skrytými oběťmi. Krize jako taková nepředstavuje jen ohrožení, ale znamená také výzvu, příležitost či šanci, má úzký vztah k adaptaci člověka a může jej něčemu naučit.

Cílem tohoto příspěvku je výměna vzájemných zkušeností a nově nabytých postupů v práci s pečující rodinou. Ve workshopu zazní nahrávky z distanční formy práce (telefonická krizová intervence) s pečujícími v krizových situacích a budou využívány kazuistiky zpracované na základě zápisů z hovorů na linku krizové pomoci. V kazuistikách se zaměříme na sledování navázání kontaktu a práci s emocemi s pečujícím klientem v krizové situaci.

PhDr. Eva Jarolímová, Ph.D., pracuje jako konzultantka a psycholožka České alzheimerovské společnosti, věnuje se problematice rodinných pečujících a seniorů s demencí, diagnostice kognitivní poruchy. Působí ve vedení pracovní skupiny pro geropsychologii při ČMPS, je lektorkou řady kurzů a věnuje se pedagogické a výzkumné činnosti na FF UK a HTF UK v Praze.
kontakt: eva.jarolimova@alzheimer.cz

RECETAS – Re-imagining Environments for Connection and Engagement: Testing Actions for Social Prescribing in Natural Spaces Alžběta Bártová, Vladimíra Dostálová

Témata duševního zdraví a pohody, sociální izolace a pociťování osamělosti jsou velmi aktuální, a to zejména v souvislosti s pandemií covid-19 a s tím souvisejícími restriktivními opatřeními, jako jsou omezování sociálních kontaktů a izolace. Výzkumy ukázaly, že sociálně organizované venkovní aktivity mohou zlepšit zdravotní stav, duševní pohodu a snížit osamělost.

Projekt RECETAS je založen na důkazu pozitivního vlivu venkovních aktivit na zdraví lidí. Snahou projektu je prozkoumat roli sociálního propojení v souvislosti s venkovními aktivitami, konkrétně aktivitami dostupnými v městském prostředí. V rámci projektu budou použity randomizované kontrolované studie a další epidemiologické, antropologické a zdravotně ekonomické metody ke zkoumání sociálně a kulturně inovativních principů pro doporučování sociálně organizovaných venkovních aktivit.

Výstupy z projektu RECETAS významně přispějí k rostoucímu množství důkazů o potenciálu intervencí využívajících přírodu, venkovní městské prostředí či venkovní aktivity pro podporu zdraví a duševní pohody.

RECETAS je projekt financovaný z prostředků EU, HORIZON 2020, č. 945095.

S podporou hlavního města Prahy.

Sborník abstrakt
Vydala Česká alzheimerovská společnost, o.p.s.
Praha 2021